

Motion till riksdagen 2018/19:2029

av Roger Haddad m.fl. (L)

En lärarutbildning av hög kvalitet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa antagningskraven till lärarhögskolorna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa lämplighetstest eller inträdesprov vid alla lärarutbildningar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en ämneslärarexamen ska motsvara en magisterexamen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra KPU och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fristående aktörer ska kunna bedriva KPU och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka internationaliseringen vid lärarhögskolorna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skickliga lärare med auktoritet och tydliga befogenheter i klassrummet är den avgörande faktorn för att höja resultaten i skolan. Läraryrkets status har dessvärre sjunkit under lång tid, bland annat för att de kommunala huvudmännen inte värdesatt de utbildade lärarnas kompetens efter kommunaliseringen i början på 1990-talet.

Under Liberalernas tid på Utbildningsdepartementet i alliansregeringen 2006–2014 inleddes ett omfattande reformarbete för att höja lärarnas status. Ett system med lärarlegitimation infördes, lärarlönerna höjdes rejält, förstelärarna inrättades, flera fortbildningsinsatser genomfördes såsom lärarlyftet och mattelyftet. Därutöver reformerades lärarutbildningen och en ny lärarutbildning startade.

Reformerna har gett resultat. Läraryrkets attraktivitet har ökat. Den nya lärarutbildning som alliansregeringen introducerade har inneburit att antalet studenter som sökt till lärarhögskolorna har ökat varje år sedan utbildningen startade 2011. Det är

uppenbart att alliansregeringens arbete med att höja lärarnas status och yrkets attraktivitet har fått alltför många studenter att välja en karriär inom läraryrket.

Dessvärre har denna positiva trend vänt neråt. Sedan 2016 minskar ansökningarna till lärarutbildningarna. Trots det har fler antagits till lärarutbildningen jämfört med förra året eftersom regeringen har byggt ut lärarutbildningen. Det innebär att det har blivit lättare att komma in på lärarhögskolan vilket kan riskera kvaliteten. Avhoppet från lärarutbildning är fortsatt hög och riskerar att öka ytterligare om studenter med sämre förkunskaper antas till lärarutbildningen.

Alliansregeringen förberedde en skärpning av intagningskraven till lärarhögskolan så det inte som tidigare skulle kunna vara möjligt att komma in på lärarutbildningen utan att prestera ett bra resultat på högskoleprovet eller ha höga avgångsbetyg från gymnasiet. Regeringsskiftet stoppade detta.

En höjd undre gräns för att komma in på lärarutbildningen skulle stärka utbildningens attraktivitet och leda till att lärarstudenternas förutsättningar för att klara studierna väsentligt skulle öka. Ökade krav på studenternas slutbetyg i de ämnen de kommande lärarna ska undervisa i skulle därutöver ytterligare höja kvaliteten i skolan. Idag krävs att studenterna ska ha godkänt i kärnämnen. Antagningskraven till t. ex. lärarutbildningen ska därför kunna skärpas genom att det blir möjligt att ställa krav på lägst betyget C i svenska från gymnasiet för samtliga studenter samt att den som ska studera till ämneslärare själva ska ha betyget C i aktuellt ämne. Det är rimligt att kräva att en lärare har högre kunskap i det ämne de undervisar i än bara godkänt.

Ämneslärarutbildningen bör centraliseras till färre universitetsorter. De mindre lärosätena med ämneslärarutbildningar har svårt att erbjuda inriktningar i skolämnen där det råder brist på lärare, som exempelvis kemi och fysik, då det låga antalet studenter som söker dessa utbildningar gör det ekonomiskt svårt för mindre lärosäten att bedriva dem. Valmöjligheten för studenterna skulle öka och möjligheten att dimensionera platserna efter arbetsmarknadens behov skulle underlättas eftersom ett större lärosäte kan erbjuda fler ämneskombinationer än de mindre. En koncentration av antalet lärosäten med lärarutbildningar möjliggör dessutom att fler ämnesdiscipliner kan undervisas inom lärarutbildningen. De praktisk-estetiska högskolorna och de tekniska universiteterna ska dock kunna fortsätta att utbilda ämneslärare i sina ämnen. Utbildningen för förskollärare och grundskollärare och kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) kan med fördel bibehållas på de nuvarande orterna.

Ämneslärarutbildningen av högstadielärare och gymnasielärare bör slås ihop. Det är idag för få studenter som enbart vill utbilda sig till högstadielärare och intresset för att söka den utbildningen är väldigt lågt. Det beror bl.a. på att de som utbildar sig till gymnasielärare har rätt att undervisa på högstadiet, medan motsatsen inte gäller.

Därtill anser vi att en ämneslärarexamen ska motsvara nivån för en masterexamen, vilket den poängmässigt gör redan idag. En masterexamen är internationellt gångbar och höjer statusen på yrket.

För att mildra lärarbristen behövs flera vägar in till läraryrket, tex genom att korta ned längden och höja studietakten för Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU), som möjliggör för akademiker att sadla om och bli lärare. Fristående aktörer ska kunna starta och bedriva KPU.

Sedan 2014 pågår en försöksverksamhet med lämplighetsprov i samband med antagning till lärar- och förskollärarutbildning. I försöksverksamheten har krav på att den sökande bedöms vara lämplig för lärare eller förskolläraryrket varit ett krav för grundläggande behörighet. Försöksverksamheten med lämplighetsbedömning

utvärderas för närvarande av Universitets- och högskolerådet. Vi vill att verksamheten permanentas och utökas så att det går att ställa krav på lämplighet i den grundläggande behörigheten för utbildningar där studenterna under utbildningen ska verka i en utbildningssituation som har en direkt koppling till det kommande yrkesområdet.

Läro- och lärutbildningen är den utbildningsinriktning i Sverige som har minst internationella kontakter, internationella studenter och internationellt utbyte. Läro- och lärutbildningen bör uppmuntra att internationaliseringen ökar så att den kommer upp i en genomsnittsnivå för svensk högskoleutbildning.

Utöver ämnesutbildningen utbildas de framtida lärarna självfallet i pedagogik. Det som har försvunnit från dagens läro- och lärutbildning är utbildningen i metodik, d.v.s. det yrkesmässiga hantverket i att bedriva undervisning och leda eleverna i klassrummet. Andelen pedagogik i läro- och lärutbildningen bör därför reduceras till förmån för ett större inslag av mer metodik.

Roger Haddad (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Mats Persson (L)

Tina Acketoft (L)

Lina Nordquist (L)

Allan Widman (L)